

K E N D E L S E
-----

angående vandindvinding

i

HARALDSTED-ALLINDEMAGLE kommune

afsagt den 3/11 1959

af

Landvæsenskommissionen
for
Sorø amtsrådskreds

vedr. I/S VALSØMAGLE VANDVÆRK, Valsømagle. 211134 -
✓ Andelsmejeriet STJERNEBØRG, Haraldsted. 211162
✓ I/S SKEE VANDVÆRK, Skee. 211159
✓ A/S SKOVVANG MEJERI, Skee. 211999-0.
✓ ALLINDELILLE VANDVÆRK, Allindelille. 211160.

Ved skrivelse af nedennævnte datoer har følgende rek-
virenter, alle i Haraldsted sogn, andraget om ret til indvin-
ding af vand:

dato	andraget	matr.nr.	ansøgt vand- mængde pr. år
211.134	2/8 1957 I/S VALSØMAGLE VANDVÆRK Valsømagle	2a Valsømagle	20.000 m ³
211.162	2/8 " Andelsmejeriet STJERNE- BJERG, Haraldsted	7k m.fl. Haraldsted	45.000 "
211.157	2/8 " I/S SKEE VANDVÆRK Skee	5c Skee	10.000 "
211.99 a-b	1/8 " A/S SKOVVANG mejeri Skee	2ac 2a1 Skee	50.000 "
211.163	2/8 " ALLINDELILLE VANDVÆRK Allindelille	23b Allindelille	12.000 "

Sorø amt har ved påtegning på hvert andragende udmeldt landvæsenskommissærerne, civilingeniør Mogens A.Carlsen, Sorø, og gårdejer Johs.Møller, Tygestrup, til at deltage i de fire første sagers behandling. Som kommissærer i den sidstnævnte sag er udmeldt civilingeniør Mogens A.Carlsen, Sorø, og sognerådsformand Vilh.Mouritzen, Mortenstrup. - Da Københavns kommune er interesseret i den førstnævnte sag, har præsidenten for Østre landsret udmeldt bankdirektør A.Hjarup, Sorø, og kedelpasser Karl Nielsen, Slagelse, til som byrepræsentanter at deltage i denne sags behandling.

Kommissionen har som teknisk sagkyndig antaget dr.phil. H.Ødum, Lyngby.

Ved påtegning på hver sag har Haraldsted-Allindemagle sogneråd anbefalet, at ret til de omhandlede indvindinger gives.

I hver sag har kommunen, sundhedskommissionen og amts-
lægen modtaget meddelelse om sagen.

Efter at sagerne har været gennemgået af kommissionens sagkyndige, og efter indhentning af supplerende oplysninger, har kommissionen - efter forudgående indvarsling i henhold til lo-

vens § 4, stk. 1 - afholdt besigtigelse med påfølgende forhandling.

Om det i de enkelte sager passerede henvises til det følgende:

I/S VALSØMAGLE VANDVÆRK

211.134

Besigtigelse og forhandling afholdtes den 29/10 1958. I formandens forfald repræsenteredes kommissionen af kommissærerne civilingeniør Mogens A. Carlsen og gårdejer Johs. Møller, bankdirektør A. Hjarup, kedelpasser Karl Nielsen, samt den sagkyndige.

Mødt var: for rekvirenten formanden for vandværket, købmand Peter Rasmussen; for kommunen sognerådsformand Anton Christensen; for sundhedskommissionen Emil Andersen; for Københavns vandforsyning civilingeniør Falster; amtslæge Johs. Jørgensen.

Vandværket er anlagt 1906, baseret på en brønd, der ved besigtigelsen målttes til 2,55 m dybde (fra gulv i pumpehus), 1,80 diameter.

Vandstand 0,95 under gulv. Ved pumpning af 6 m³/time sænkes vandstanden 0,5 m.

Vandanalyse fra Husholdningslaboratoriet, Sorø, af 10/9 1957 viste bl.a. et indhold af klorid på 18 mg/l, ammonium, nitrat og fosfat 0, nitrit spor, kaliumpermanganattal 6,4. Bakteriologisk analyse gav ikke anledning til bemærkning.

Pumpen er en Dahlgaard stempelpumpe, 4½", med en ydeevne på 6 m³/time.

Vandet pumpes til hydrofor, 2,5 m³, med et arbejdstryk på 3 atm.

Om vandforbruget oplyser formanden, at værket forsyner 22 husestande (på ialt 110 personer), heraf 4 landbrug (godt 400 kreaturer og svin), skolen og en branddam på 15x15 m. Et års elforbrug 1957/58 var 4036 kWt.

3 gårde i byen har egen vandforsyning (brønd + evt. boring).

I øvrigt ligger vandværket 300 m fra nærmeste bebyggelse og kan næppe påvirke anden indvinding.

Sundhedskommissionen foreslår fredningsbælte på 5 m. Påbud efter § 11 skønnes ikke nødvendigt.

Kommissionen bemærker, at den begærede vandmængde på 20.000 m³/år synes rimelig, samt at denne vandmængde efter det foreliggende er tilstede og vil kunne indvindes uden skade for berettigede interesser.

Da vandværket indvinder vand til husbrug m.v., pålægges der vandværket pligt til på rimelige vilkår at optage nye interessenter indenfor værkets naturlige opland. Eventuelle uoverensstemmelser herom kan indbringes for en landvæsenskommission.

Kommissionen skønner, at en vandmængde på 20.000m³/år vil kræve et opland på ca. 200.000 m², svarende til en cirkel med radius på ca. 255m, hvilket er indtegnet på medfølgende målebordsblad.

Andelsmejeriet STJERNEBJERG, Haraldsted 211/162

Besigtigelse og forhandling afholdtes den 30/10 1958. I formandens forfald repræsenteredes kommissionen af kommissærerne civilingeniør Mogens A. Carlsen og gårdejer Johs. Møller, samt den sagkyndige. Mødt var: for rekvirenten formanden, gårdejer Emil Andersen; for sundhedskommissionen samme; for kommunen sognerådsformand Anton Christensen; for Københavns vandforsyning civilingeniør Husen; amtslæge Johs. Jørgensen.

Mejeriet forsynes fra en 3,4m dyb, stensat brønd (uden boring), 1,5m i diameter, formentlig anlagt 1912, beliggende i mejeriets have.

Vandstanden den 30/10 1958: 2,60m under brøndkarm; kan ikke tømmes ved normal pumpning af 12m³/time.

Vandanalyse fra Dansk mejerilaboratorium, København, af 31/10 1957, viste bl.a. et indhold af klorid på 30,2 mg/l, ammonium, nitrit, fosfat 0, nitrat 10, kaliumpermanganattal 4,5. Bakteriologisk analyse tilfredsstillende og gav ikke anledning til bemærkning.

Pumpen, i mejeriet, er en 4 trins Krüger centrifugalpumpe med en kapacitet på 200 l/min. Særskilt el-måler findes ikke.

Mejeriet oparbejder ca. 2,6 millioner kg mælk/år, bl.a. til ost. Mejeriet mener at bruge 12 m³/time i gennemsnitlig 11 timer/døgn. Klage over vandspejlssænkning er ikke fremsat.

Amtslægen påtalte, at brønddækslet ikke var i overensstemmelse med sundhedsvedtægtens bestemmelser. Fredningsbælte er ikke nødvendigt på grund af brøndens beliggenhed, men påbud efter § 11 bør udstedes.

Kommissionen bemærker, at den begærede vandmængde synes rimelig, når hensyn tages til en margin for eventuel udvidelse; denne vandmængde, 45.000 m³/år, er utvivlsomt tilstede og synes at kunne indvindes uden skade for berettigede interesser.

Kommissionen skønner, at en vandmængde på 45.000m³/år vil kræve et opland på ca. 450.000 m², svarende til en cirkel med radius på ca. 380m, hvilket er indtegnet på medfølgende målebordsblad.

SKEE VANDVÆRK

211.159

Besigtigelse og forhandling afholdtes den 30/10 1958. I formandens forfald repræsenteredes kommissionen af kommissærerne civilingeniør Mogens A. Carlsen og gårdejer Johs. Møller, samt den sagkyndige. Mødt var: for rekvirenten vandværkets næstformand, gårdejer Holger Christensen; for kommunen sognerådsformand Anton Christensen; for sundhedskommissionen gårdejer Emil Andersen; for Københavns vandforsyning civilingeniør Husen; amtslæge Johs. Jørgensen.

Vandværket, der er anlagt ca. 1913, fornyet 1955, får vand fra en brønd på ca. 25m dybde. Der er boret i brønden, men uden væsentligt resultat; jordlagene kendes ikke.

Vandstand den 30/10 1958: 18,5m under terræn.

Vandanalyse fra Husholdningslaboratoriet, Sorø, den 13/10 1957 viste bl.a. et indhold af klorid på 28 mg/l, ammonium og nitrit 0, nitrat og fosfat spor, kaliumpermanganattal 12. Bakteriologisk analyse gav ikke anledning til bemærkning.

Pumpen er en dybvandspumpe, HYDRIA 2 D med 3 $\frac{1}{2}$ " cylinder. Vandet pumpes op i filter, hvorfra en anden pumpe, HYDRIA HWO 2 $\frac{1}{2}$ " pumper til hydrofor med et arbejdstryk på ca. 3 atmosfære.

El-forbruget til begge pumper 9/8 1957 - 11/8 1958 har været 2174 kWt. Vandværket forsyner ca. 60 personer, et halvt hundrede kreaturer og ca. 300 svin.

Klage over vandspejlssænkning er ikke fremsat.

Amtslæggen ønskede vandværkets grund fredet samt påbud efter § 11.

Kommissionen bemærker, at den begærede vandmængde synes rimelig, idet det nuværende årsforbrug skønnes at ligge omkring 7.000 m³. De ønskede 10.000 m³/år skønnes at være tilstede og at kunne indvindes uden skade for berettigede interesser.

Da vandværket indvinder vand til husbrug m.v., pålægges der vandværket pligt til på rimelige vilkår at optage nye interessenter indenfor værkets naturlige opland. Eventuelle uoverensstemmelser herom kan indbringes for en landvæsenskommission.

Kommissionen skønner, at en vandmængde på 10.000m³/år vil kræve et opland på ca. 100.000m², svarende til en cirkel med radius ca. 180m, hvilket er indtegnet på medfølgende målebordsblad.

A/S SKOVVANG mejeri, Skee

Besigtigelse og forhandling afholdtes den 30/10 1958. I formandens forfald repræsenteredes kommissionen af kommissærerne civilingeniør Mogens A. Carlsen og Johs. Møller, samt den sagskyn-dige. Mødt var: for rekvirenten direktør Knud Hansen og mejeri-bestyrelser Andersen; for kommunen sognerådsformand Anton Christensen; for sundhedskommissionen gårdejer Emil Andersen; for Københavns vandforsyning civilingeniør Husen; amtslæge Johs. Jørgensen.

BORINGER: Den 134m dybe boring fra 1927 (D.G.U. nr. 211.13) er ude af funktion, og der pumpes nu fra to boringer, udført 1953 (D.G.U. nr. 211.99. a-b).

Bor nr. 1. 10" og 6". Profil:

- 0 - 11 m moræneler
- 15 " leret grus
- 16 " rent grus, vandførende
- 17 " moræneler

6" filter 14-16 m. Vandstand 1953: 8 m. under terræn.
3,5 m³/time ved 5 m sækning.

Bor nr. 2. 10" og 8". Profil:

- 0 - 11,0 m moræneler
- 16,5 " gråt, stenet morænesand

- 21,0 m moræneler
- 31,0 " sand
- 48,0 " moræneler
- 50,5 " grus og ral, vandførende
- 51,0 " moræneler

6" filter 48-50 m. Vandstand 1953: 10 m u.terræn.
4,8 m³/time ved 14 m sænkning.

Vandstanden i de to borerer er i 1957 henholdsvis 9 og 14 m under terræn. Ved samtidig pumpning på begge borerer af tilsammen 7m³/time synker vandstanden til henholdsvis 11,3 og 20,5m under terræn.

Vandanalyser fra Stein af 4/12 1957 viste bl.a.:

	<u>Boring 1</u>	<u>Boring 2</u>
klorid mg/l	18	53
ammonium	0,6	0
nitrit	0	0
nitrat	0	0
fosfat	0	0
kaliumpermanganattal	13,3	10,4

Pumperne, 1 dybvandspumpe i hver boring, HYDRIA DHF; der pumpes konstant døgnet rundt med tilsammen 7 m³/time, i ca 300 dage. Vandet sendes over åbent grusfilter og med rentvandspumpe til hydrofor.

Der oparbejdes ca. 6 millioner kg mælk/år, til ost, tørmælk og noget smør.

Særskilt el-måler for oppumpningen findes ikke. Klage over vandspejlssenkning er ikke fremkommet.

Kommissionen bemærker, at efter alt foreliggende er en vandmængde på 50.000 m³ årlig rimelig. Denne vandmængde skønnes at være tilstede og at kunne indvindes uden skade for berettigede interesser.

Kommissionen skønner, at en vandmængde på $50.000\text{m}^3/\text{år}$ vil kræve et opland på ca. 500.000m^2 , svarende til en cirkel med radius på ca. 400m, hvilket er indtegnet på medfølgende målebordsblad.

Den indvundne vandmængde bør måles ved vandmåler eller særskilt el-måler til oppumpningen.

I/S ALLINDELILLE VANDVÆRK

211.160 ✓

Besigtigelse og forhandling afholdtes den 2/5 1959. I formandens forfald repræsenteredes kommissionen af kommissærerne civilingeniør Mogens A. Carlsen og sognerådsformand Vilh. Mouritzen, samt den sagkyndige. Mødt var: for rekvirenten gårdejer Elias Sørensen (formand), husmand Sigvald Nielsen, arbejdsmand Julius Andersen og tømrermester Axel Hansen; for kommunen sognerådsformand Anton Christensen; for sundhedskommissionen amtslæge J. Jørgensen.

Vandværket er anlagt 1906, baseret på en brønd på ca. 30° dybde (ca. 19m), hvori er boret til en dybde af 52° (ca. 35m) under terræn. Nærmere oplysninger kan ikke skaffes.

Vandstanden er for tiden ca. 15 m under terræn i brønden, hvor vandet sættes op fra boringen.

Vandanalyse fra Husholdningslaboratoriet, Sorø, af 6/2 1958 viste bl.a. et indhold af klorid på 37 mg/l, ammonium og nitrit 0, nitrat og fosfat spor, kaliumpermanganattal 3,5. Bakteriologisk analyse gav ikke anledning til bemærkning.

En pumpe HYDRIA 4 pumper fra brønden og sender vandet til luftning og filtrering, hvorefter en nyinstalleret pumpe HYDRIA DW3 sender vandet fra rentvandsbeholder gennem hydrofor (med arbejdstryk ca. 1,5 atmosfære) til ledningsnettet.

Om vandforbruget oplyser formanden, at værket forsyner 29 husestande, heraf 7 gårde med almindeligt kreaturhold, samt 1 gartneri på knap 1 td. land. El-forbruget ved pumpning fra brønd til filter m.v. ligger på godt 2300 kWt. Enkelte familier har egen brønd.

Klage over vandspejlssænkning er ikke fremkommet. Amtslægen foreslår fredningsbælte på 5m. Påbud efter § 11 skønnes ikke nødvendigt.

Kommissionen bemærker, at da det øjeblikkelige vandforbrug må ligge på ca. 10.000 m³/år, synes den begærede vandmængde på 12.000 m³ rimelig, og denne vandmængde skønnes at være tilstede og at kunne indvindes uden skade for berettigede interesser.

Da vandværket indvinder vand til husbrug m.v. pålægges der vandværket pligt til på rimelige vilkår at optage nye interessenter indenfor værkets naturlige opland. Eventuel uoverensstemmelse herom vil kunne indbringes for landvæsenkommissionen.

Kommissionen skønner, at en vandmængde på 12.000 m³/år vil kræve et opland på ca. 120.000 m², svarende til en cirkel med radius på ca. 195 m, hvilket er indtegnet på medfølgende målebordsblad.

KOMMISSIONEN BESTEMMER HEREFTER, at der i henhold til lovens § 6, punkt 2, jvf. § 18, stk. 2, kan gives andrageren ret til at indvinde nedenstående vandmængder pr. år, samt at sænke grundvandsspejlet til den til indvinding af disse vandmængder nødvendige dybde:

I/S VALSØMAGLE VANDVÆRK, Valsømagle	20.000 m ³ /år
Andelsmejeriet STJERNEBJERG, Haraldsted	45.000 "
I/S SKEE VANDVÆRK, Skee	10.000 "
A/S SKOVVANG mejeri, Skee	50.000 "
I/S ALLINDELILLE VANDVÆRK, Allindelille	12.000 "

De nævnte anlæg bliver ikke erstatningspligtige overfor hverandre, men i øvrigt bliver alle 5 andragere erstatningspligtige efter reglerne i § 6, punkt 5, idet kommissionen fastsætter en frist på 11 år fra denne kendelses dato, inden hvilket tidspunkt det står enhver frit at indbringe sager vedrørende erstatning for sænkning af grundvandsstanden for en landvæsenkommission.

Det for hvert anlæg skønnede opland er indtegnet på medfølgende målebordsblad. For A/M STJERNEBJERGS, I/S SKEE VANDVÆRKS og I/S ALLINDELILLE VANDVÆRKS vedkommende vil der for oplandet være at udstede forbud efter § 11, stk. 3. For I/S VALSØ-

MAGLE VANDVÆRK, I/S SKEE VANDVÆRK og I/S ALLINDELILLE VANDVÆRKS vedkommende vil et bælte på 5 m fra boringen (brønden) være at indhegne og frede mod anvendelse af animalsk gødning og anden forurening.

De tre nævnte vandværker skal være pligtige til på rimelige vilkår at optage nye interessenter indenfor værkernes naturlige opland.

Det pålægges andragerne 2 gange årligt, i begyndelsen af april og oktober, at måle vandstanden såvel i ro som under pumpning, enten ved vandmåler eller ved måling af el-forbruget ved særskilt måler, samt føre bog over disse måleresultater. De omhandlede måleresultater skal opbevares i mindst 11 år fra dato. Haraldsted-Allindemagle kommune skal være berettiget til at få oplysning om de tilvejebragte måleresultater.

Det pålægges andragerne 1 gang årligt i juli måned at lade foretage bakteriologisk analyse af vandet, og at indsende denne analyse til amtslægen.

Kommissionen finder, at der efter omstændighederne ikke i medfør af § 6, punkt 6, bør kræves stillet sikkerhed.

T h i b e s t e m m e s :

Der tillægges de foran anførte andragere ret til at indvinde de foran tildelte vandmængder på de foran angivne vilkår.

Den i lovens § 6, punkt 6, omhandlede sikkerhed findes ikke at burde stilles.

Påbud efter § 11, stk. 3, vil være at udstede for Andelsmejeriet STJERNEBJERG, I/S SKEE VANDVÆRKS og I/S ALLINDELILLE VANDVÆRKS vedkommende.

Kommissionens onkostninger betales af andragerne efter opgørelse fra kommissionens formand.

Johs.Olsen.

Mogens A.Carlsen.

Hjarup.

Johs.Møller.

Karl Nielsen.

Vilh.Mouritsen.

Skovvang Høj
50 000 $\times = 400$

GEODÆTISK

INSTITUT

Skælv.
10 000 $\times = 180$

(M 3325)

48'

46'

